

Domovská stránka>Rodinné veci a dedenie>Rozvod a súdna rozluka

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [nl](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

holandčina

Swipe to change

Rozvod a súdna rozluka

Holandsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

O rozvod môže požiadať jeden z manželov (jedostranný návrh) alebo obaja manželia spoločne (spoločný návrh). Postup je v oboch prípadoch rovnaký (pozri otázku 11).

Účastníci konania musia mať v oboch prípadoch v rámci konania právneho zástupcu. Návrhom na rozvod sa zaoberá okresný súd (*rechtbank*) v mieste bydliska navrhovateľa alebo jedného z navrhovateľov. O rozvod možno požiadať kedykoľvek po uzavretí manželstva. Nie je potrebné, aby boli manželia v manželskom zväzku určitý čas. Rozvod nadobúda účinnosť zápisom súdneho rozhodnutia do registrov matričného úradu (*burgerlijke stand*). Zápis rozvodu je možné vykonať iba vtedy, keď už nie je možné proti rozhodnutiu podať odvolanie (keď sa stane právoplatným). Zápis rozvodu je potrebné vykonať do šiestich mesiacov po tom, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, inak rozhodnutie stratí platnosť a zápis už nie je možné vykonať. Ak bolo manželstvo uzavreté v zahraničí a zahraničný sobášny list sa nezaznamenal do holandských registrov matričného úradu, holandské rozhodnutie o rozvode sa zapíše do osobitného registra matričného úradu v Haagu.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Podľa holandského právneho poriadku je jediným dôvodom rozvodu trvalý rozvrat manželstva. O trvalom rozvrate hovoríme vtedy, ak sa ďalšie spolužitie manželov stalo neudržateľným, pričom neexistuje žiadna perspektíva obnovenia riadnych manželských pomerov. V prípade podania návrhu jedným z manželov musí navrhovateľ uviesť trvalý rozvrat manželstva a dokázať ho, ak ho druhý manžel poprie. O tom, či ide o trvalý rozvrat, rozhodne súd. V prípade spoločného návrhu sa rozhodnutie o rozvode stanoví na základe spoločného presvedčenia manželov o trvalom rozvrate manželstva.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Rozvod môže mať vplyv na používanie priezviska rozvedeného manžela. Hneď ako rozhodnutie o rozvode nadobudne účinnosť, rozvedená osoba môže uzavrieť nové manželstvo alebo vstúpiť do registrovaného partnerstva.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Zákonný režim (spoluvlastníctvo všetkého majetku)

V Holandsku sa uplatňuje pomerne nezvyčajný režim, pokiaľ ide o spravovanie príjmov a majetku počas trvania manželstva. V zákonnej úprave sa predpokladá úplné spoluvlastníctvo (*algehele gemeenschap van goederen*). Do tohto spoluvlastníctva v zásade patrí všetok majetok oboch manželov, ktorý nadobudli pred uzavretím alebo počas trvania manželstva. Majetok oboch manželov splynie do spoločného majetku. Zároveň všetky dlhy, ktoré vznikli pred uzavretím alebo počas trvania manželstva v zásade tvoria súčasť tohto spoluvlastníctva bez ohľadu na to, ktorému z manželov tento dlh vznikol. Veriteľ môže svoje pohľadávky uplatniť zo spoločného majetku manželov. Spoluvlastníctvo zaniká rozvodom, t. j. keď sa rozhodnutie o rozvode zapíše do registra matričného úradu. Majetok manželov už nie je zlúčený a spoločný majetok sa musí rozdeliť. Je potrebné stanoviť, na čo má každý z manželov nárok zo spoločného majetku. Zákon všeobecne vychádza z toho, že každý z manželov má právo na polovicu. Manželia sa môžu od tohto predpisu odchýliť a v dohode o rozvode (*echtscheidingsconvenant*) alebo pri rozdeľovaní (*verdeling*) sa dohodnúť inak.

Predmanželská a svadobná zmluva

Manželia si zmluvou pred uzavretím alebo (zriedkavo) po uzavretí manželstva môžu zvoliť inú ako zákonnú úpravu. V týchto zmluvách sa zároveň stanovujú pravidlá rozdelenia majetku pre prípad rozvodu.

3.3 maloleté deti manželov

Starostlivosť o deti

Po rozvode sa rodičia naďalej spoločne starajú o deti tak, ako sa o ne starali počas trvania manželstva. Iba vo výnimočných prípadoch je možné požiadať súd o zverenie detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov. Návrh na výlučnú osobnú starostlivosť môže podať jeden z rodičov alebo obaja. Rodič, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, má právo stretávať sa s dieťaťom. Jeden z rodičov alebo obaja rodičia môžu požiadať súd o stanovenie programu návštev.

Výživné na dieťa

Ak majú rodičia po rozvode naďalej deti v spoločnej starostlivosti, znamená to, že by sa mali dohodnúť na spôsobe rozdelenia finančného zaťaženia spojeného s ich výchovou. Môžu súd požiadať o zaznamenanie týchto dohôd. Ak sa spoločne nedohodnú, súd môže určiť príspevok. Ak boli deti zverené jednému z rodičov do výlučnej osobnej starostlivosti, súd následne na základe návrhu rozhodne, v akej výške musí druhý rodič prispievať na výdavky na deti. Platby si musia v zásade dohodnúť sami rodičia. Viac informácií o tejto problematike nájdete na webovej lokalite Štátneho úradu pre výber príspevkov na výživné (*Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen*) (<http://www.lbio.nl/>).

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Vyživovacia povinnosť medzi manželmi trvá aj po zániku manželstva. Pokiaľ niektorý rozvedený manžel nemá dostatočné príjmy na pokrytie nákladov na svoje živobytie a nemožno oprávnené očakávať, že ich získa, môže požiadať súd, aby mu priznal príspevok na výživné zo strany druhého rozvedeného manžela. Súd tak môže spraviť v rozsudku o rozvode alebo neskôr. Pri určovaní platieb výživného súd zohľadní potreby rozvedeného manžela, ktorému sa bude výživné vyplácať, a finančné možnosti druhého rozvedeného manžela. Okrem toho môžu určitú úlohu zohrať aj iné než finančné faktory, ako je dĺžka trvania manželstva, či dĺžka spolužitia manželov. Ak súd nestanoví dĺžku trvania vyživovacej povinnosti, vyživovacia povinnosť zanikne po 12 rokoch. V osobitných prípadoch súvisiacich s finančnými ťažkosťami môže manžel odkázaný na výživné požiadať súd o predĺženie tejto vyživovacej povinnosti. Po krátkom bezdetnom manželstve (kratšom ako päť rokov) vyživovacia povinnosť v zásade netrvá dlhšie, ako trvalo manželstvo. Ak sa manželia alebo rozvedení manželia vzájomne dohodnú na výživnom, môžu to zároveň uviesť v dohode o rozvode.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Rozluka (*scheiding van tafel en bed*) je právny prostriedok, ktorý umožňuje prerušenie spolužitia manželov bez toho, aby došlo k zániku samotného manželstva. Rozluka má význam pre manželov, ktorí sa chcú rozísť a upraviť právne dôsledky tejto skutočnosti, ale chcú napríklad z náboženských alebo finančných dôvodov manželstvo ponechať v platnosti. Rozluka poskytuje priestor na uzmierenie. Takisto však môže byť prechodnou fázou na ceste k zániku manželstva. Rozluka nadobúda účinnosť zápisom súdneho rozhodnutia do registra majetkových vzťahov manželov. Podobne ako v prípade rozvodu, je zápis potrebné vykonať do šiestich mesiacov.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Jediným dôvodom rozluky je trvalý rozvrat manželstva.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Rozluka má na majetkové práva manželov, starostlivosť o deti (práva na styk), výživné a dôchodok rovnaký vplyv ako rozvod. Manželstvo naďalej trvá. Podľa právnych predpisov manželia, ktorí sa dohodli na rozluke, nemajú vzájomné právo dedenia v prípade úmrtia. Ak sa však manželia po rozluke chcú úplne rozísť, majú naďalej možnosť požiadať o rozvod. Odlúčení manželia môžu žiť s novým partnerom a vybudovať si nový život, nemôžu však uzavrieť nové manželstvo alebo vstúpiť do registrovaného partnerstva.

V prípade, že po súdnej rozluke podá návrh na rozvod len jedna strana, uplatňujú sa určité obmedzenia. Pre jednostranný návrh platí trojročná lehota, ktorú môže súd v určitých prípadoch skrátiť na jeden rok. Trojročná lehota začína plynúť odo dňa zápisu rozluky do registra. Pri spoločnom návrhu na rozvod po rozluke neplatí žiadna čakacia lehota. Zánik manželstva nadobúda účinnosť zápisom rozhodnutia do registrov matričného úradu.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Manželstvo môže byť vyhlásené za neplatné iba rozhodnutím súdu. Konanie o neplatnosti manželstva sa začína podaním návrhu. Manželstvo teda nemôže byť automaticky neplatné zo zákona. Pokiaľ manželstvo nebolo vyhlásené za neplatné, je toto manželstvo platné. V právnych predpisoch sa ustanovuje, z akých dôvodov a na koho návrh môže dôjsť k vyhláseniu manželstva za neplatné.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

V zákone sa uvádzajú tieto dôvody pre podanie návrhu na vyhlásenie manželstva za neplatné: strany sú zosobášené napriek existencii: prekážok uzavretia manželstvo (požiadavky, ktoré sa týkajú minimálnej vekovej hranice, neposkytnutie súhlasu so sobášom maloletého, bigamia, zakázaný stupeň príbuzenstva); nátlaku alebo omylu; účelového manželstva; duševnej poruchy jedného z manželov; nedostatku právomoci úradníka matričného úradu; alebo nedostatočného počtu svedkov.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Vyhlásenie manželstva za neplatné má retroaktívne účinky od okamihu uzavretia manželstva. Keď teda súd vyhlási manželstvo za neplatné, má sa za to, že manželstvo nikdy neexistovalo. Za určitých okolností môže z tohto pravidla existovať výnimka. Vyhlásenie manželstva za neplatné má v týchto prípadoch tie isté následky ako rozvod. Napríklad deti, ktoré sa narodili v manželstve, ktoré bolo vyhlásené za neplatné, sú naďalej v rodinnoprávnom vzťahu k obom rodičom. Ďalšia výnimka sa týka manžela v dobrej viere, t. j. manžela, ktorý si nebol vedomý toho, že manželstvo malo určitý nedostatok. Pozri tiež podmienky pre vyhlásenie manželstva za neplatné, ktoré sú uvedené v otázke č. 8. Manžel, ktorý koná v dobrej viere, môže napríklad požiadať o výživné, ktoré bude hradit druhý manžel.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Rozvodová mediácia sa v Holandsku vyskytuje pomerne často. Manželia sa s pomocou mediátora a prípadne s pomocou svojich advokátov usilujú dospieť k dohode o rozvode a jeho dôsledkoch. Dohodnuté podmienky sa zaznamenávajú v dohode o rozvode (*echtscheidingsconvenant*), ktorá je písomným dokumentom. Manželia sa môžu dohodnúť napríklad na rozdelení majetku, výživnom medzi rozvedenými manželmi a rodičovskom pláne. Súd môže túto dohodu vypracovanú v rámci mediácie zaznamenať v rozsudku.

Členovia združenia rodinnoprávných advokátov a rozvodových mediátorov“ (*Vereniging van Familierechtadvocaten en Scheidingsbemiddelaars*) sa špecializujú okrem iného na rozvody a výživné. Takisto sa špecializujú na rozvodovú mediáciu a všetko, čo s ňou súvisí. Viac informácií nájdete na webovej lokalite: <http://www.vas-scheidingsbemiddeling.nl/>.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadosti?

Návrh

Konanie o rozvod vždy začína podaním návrhu na súd (*verzoekschrift*). V návrhu musí byť uvedené priezvisko, mená a bydlisko alebo miesto pobytu manželov. Ak majú manželia maloleté deti, rovnaké údaje sa musia uviesť aj o týchto deťoch. Navrhovateľ môže požiadať aj o vedľajšie opatrenia (*nevenvoorzieningen*). Takéto návrhy sa považujú za súvisiace s rozvodom. Súd môže vydať vedľajšie opatrenie týkajúce sa okrem iného:

práv na starostlivosť o maloleté deti a styk s nimi;
výživného v prospech detí alebo manžela;
rozdelenia majetku v spoluvlastníctve manželov alebo uplatnenia režimu dohodnutého v podmienkach manželskej alebo svadobnej zmluvy;
využívania bytu manželov; a
vyrovnanie dôchodkov.

Návrh musí na okresnom súde (*rechtbank*) podať advokát navrhovateľa (*advocaat*). Ak má navrhovateľ bydlisko v Holandsku, môže podať návrh na súde v obvode, kde má bydlisko. Ak navrhovateľ nemá bydlisko v Holandsku, ale druhý manžel má bydlisko v Holandsku, návrh sa zašle súdu v tom obvode, kde má druhý manžel bydlisko. Ak ani jeden z manželov nemá bydlisko v Holandsku, návrh musí byť zaslaný okresnému súdu v Haagu.

Ktoré doklady je potrebné predložiť?

originály výpisov (nie staršie ako tri mesiace) z registra obyvateľstva oboch manželov s uvedením štátnej príslušnosti, rodinného stavu a ak niektorý manžel nie je holandským štátnym príslušníkom, aj s uvedením dátumu príchodu do Holandska. V prípade, ak jeden z manželov je holandským štátnym príslušníkom a druhý z manželov nie je holandským štátnym príslušníkom, je potrebné uviesť aj dátum usadenia sa v Holandsku;

originály výpisov z registra narodení (nie staršie ako tri mesiace) v prípade maloletých detí;

originál výpisu z registra manželstiev (z obecného úradu, kde bolo uzavreté manželstvo, avšak nesmie byť staršie ako tri mesiace). Pokiaľ ide o manželstvá, ktoré boli uzavreté v zahraničí, stačí priložiť originál sobášneho listu alebo starší výpis; a

rodičovský plán, ak existujú maloleté deti; v rodičovskom pláne sa stanovujú podmienky, ktoré si medzi sebou dohodli rodičia v súvislosti s ich deťmi a môžu sa v ňom uviesť ustanovenia týkajúce sa každodennej starostlivosti o deti, ich vzdelávania, telovýchovných činností, zdravotnej starostlivosti, opatrení pre osobitné dni, ako napríklad prázdniny a štátne sviatky, financií, ako aj praktických opatrení (vyzdvihovanie a odovzdávanie detí).

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Ak účastník konania nemôže uhradiť výdavky na advokáta alebo mediátora, môže mať za určitých podmienok nárok na právnu pomoc. Rada pre právnu pomoc (*Raad voor de rechtsbijstand*) poskytuje právnu pomoc len prostredníctvom mediátorov, ktorí sú v nej zaregistrovaní. Bližšie informácie o podmienkach nájdete na webovej lokalite <http://www.rvr.org/>.

Nárok na právnu pomoc sa zároveň uplatňuje pri cezhraničných sporoch, ak navrhovateľ nemá bydlisko v Holandsku, ale má bydlisko v inom členskom štáte EÚ. Podmienky sú upravené v európskej smernici o právnej pomoci v cezhraničných sporoch (Ú. v. ES L 26, 31.1.2003). Žiadosť o právnu pomoc možno predložiť Rade pre právnu pomoc v Haagu, a to prostredníctvom vzorového tlačiva, totožného vo všetkých členských štátoch, ktoré je súčasťou tejto smernice. Rada pre právnu pomoc môže prípadne navrhovateľom pomôcť pri výbere advokáta. Viac informácií nájdete na webovej lokalite: <http://www.rvr.org/>.

Ak to umožňuje platná zmluva, účastník konania, ktorý má bydlisko mimo EÚ, môže v určitých prípadoch získať právnu pomoc v Holandsku. Pre tieto prípady sú relevantné tieto zmluvy: Haagsky dohovor o občianskom konaní (1954), Európska dohoda o zasielaní žiadostí o právnu pomoc (1977) a Haagsky dohovor o medzinárodnom prístupe k spravodlivosti (1980). Tieto zmluvy obsahujú ustanovenie, z ktorého vo všeobecnosti vyplýva, že príslušníci zmluvných štátov majú nárok na právnu pomoc vo všetkých ostatných zmluvných štátoch rovnako, ako ich vlastní štátni príslušníci. V takýchto prípadoch sa v Holandsku vyžaduje vyhlásenie o insolventnosti (*verklaring van onvermogen*) na príslušnom orgáne v obvyklom mieste pobytu osoby, ktorá je účastníkom konania. Žiadosť o právnu pomoc a vyhlásenie o insolventnosti tento orgán následne zašle príslušnému orgánu v štáte, kde sa má poskytnúť právna pomoc. Rovnako sa tu posúdi, či má účastník konania právo na právnu pomoc.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvoze manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Áno, do troch mesiacov od vynesenia rozhodnutia o rozvoze je možné podať odvolanie na odvolacom súde (*gerechtshof*). Rozhodnutie odvolacieho súdu možno obvykle napadnúť v otázke práva na Najvyššom súde (*Hoge Raad der Nederlanden*). Účastníci konania musia mať aj v týchto konaniach právne zastúpenie.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvoze / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V členských štátoch EÚ nadobudlo 1. marca 2005 účinnosť tzv. „nariadenie Brusel IIa“ (alebo „nariadenie Brusel II bis“), ktorého celý názov je nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000. Nariadenie Brusel IIa sa uplatňuje rovnako pri rozvoze, rozluke a vyhlásení manželstva za neplatné. Na základe tohto nariadenia sa rozsudky o rozvoze vydané v iných členských štátoch (okrem Dánska) uznávajú v Holandsku bez potreby osobitného konania (článok 21 ods. 1). Nevyžaduje sa ani osobitné konanie na účely úpravy záznamov o osobnom stave, napr. ak je potrebné umiestniť na sobášny list okrajovú poznámku o rozvoze.

Akákoľvek zainteresovaná strana môže začať súdne konanie o určenie toho, či sa má alebo nemá uznať rozhodnutie o rozvoze z iného štátu. V nariadení Brusel IIa sa pre tento prípad uvádza niekoľko dôvodov zamietnutia uznania rozvodu. Uznanie rozvodu napríklad nesmie byť v rozpore s verejným poriadkom. Takisto sa skúma, či bol odporca (účastník, ktorý nepodal návrh na rozvod) o konaní riadne upovedomený. Nesmie sa však skúmať samotné rozhodnutie. Na základe nariadenia Brusel IIa musí súd v členskom štáte, v ktorom bolo rozhodnutie vydané, na žiadosť každej zainteresovanej strany vydať osvedčenie o tomto rozhodnutí (s použitím vzorového tlačiva). V tomto osvedčení sa okrem iného uvedie, z ktorého štátu rozhodnutie pochádza, údaje o účastníkoch, či bolo rozhodnutie vydané v neprítomnosti, o aký druh rozhodnutia ide, napr. rozvod alebo rozluka, dátum vynesenia rozsudku a súd, ktorý rozsudok vyniesol.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvoze / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Ak chce zainteresovaná strana namietat proti uznaniu zahraničného rozhodnutia v Holandsku, môže sa obrátiť s návrhom na neuznanie na sudcu, ktorý vydáva predbežné opatrenia (*voorzieningenrechter*), na súde v obvode, v ktorom má obvyklý pobyt.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Dňa 1. januára 2012 nadobudla účinnosť kniha 10 holandského občianskeho zákonníka, v ktorej sú uvedené kolízne normy pre určenie rozhodného práva. Platí hlavné pravidlo, že súdy budú vždy uplatňovať holandské právne predpisy o rozvoze bez ohľadu na štátnu príslušnosť a obvyklý pobyt manželov. Ak napríklad o rozvod požiadajú v Holandsku manželia, ktorí majú belgickú štátnu príslušnosť a majú bydlisko v Holandsku, automaticky sa uplatní holandské rozvodové právo. Automatické uplatnenie nenastane výlučne vtedy, keď si manželia zvolia právo, ktoré sa má v prípade ich rozvodu uplatniť. Manželvia môžu výslovne požiadať, aby sa v rozvodovom konaní uplatnilo ich spoločné vnútroštátne právo namiesto holandského práva. Manželvia s belgickou štátnou príslušnosťou sa tak môžu rozhodnúť pre belgické rozvodové právo.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 22/11/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.